

**VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI
ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V TRENČÍNE
ZA ROK 2016**

OBSAH

Výročná správa o činnosti Štátneho archívu v Trenčíne za rok 2016	3
Personálny stav	3
Odborné archívne činnosti	5
Predarchívna starostlivosť	6
Vedenie evidencie pôvodcov registratúr	6
Vyradňovacie konanie	7
Kontrolná činnosť	7
Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov	8
Preberanie archívnych dokumentov	8
Evidencia archívneho dedičstva	8
Ochrana archívnych dokumentov	9
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	9
Stav spracovania a sprístupnenia archívnych dokumentov k 31. decembru 2016	9
Spracovanie a sprístupnenie archívnych dokumentov v roku 2016	10
Prístup k archívnym dokumentom	11
Prístup k archívnym dokumentom na základe bádateľského listu	11
Prístup k AD formou odpisu, výpisu, potvrdenia, alebo kópie na základe písomnej žiadosti	12
Prístup k archívnym dokumentom formou rešerše na základe písomnej žiadosti	13
Poplatky	13
Príručná odborná archívna knižnica	13
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	14
Publikačná činnosť	14
Kultúrno-osvetová činnosť	15
Organizačná a riadiaca práca, vzdelávanie, ekonomické a administratívne práce	15
Obrazová príloha	17

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI ŠTÁTNEHO ARCHÍVU V TRENČÍNE ZA ROK 2016

Výročná správa Štátneho archívu v Trenčíne za uplynulý rok 2016 podáva rámcový prehľad a informuje o jeho činnosti a dosiahnutých výsledkoch. Správa sa zameriava na okruhy hodnotenia činnosti pre jednotlivé oblasti ako personálny stav a odborné činnosti pracovníkov archívu, evidencia archívneho dedičstva Slovenskej republiky, predarchívna starostlivosť, odborné spracúvanie a sprístupňovanie archívnych fondov, prístup k archívnym dokumentom, príručná odborná archívna knižnica, výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová a tiež organizačná činnosť, riadiaca a hospodársko-administratívna práca.

PERSONÁLNY STAV

Štátny archív v Trenčíne mal v roku 2016 19 systematizovaných štátnozamestnaneckých miest. K 31. decembru 2016 pracovalo 16 štátnych zamestnancov v stálej štátnej službe a 2 v dočasnej štátnej službe. Jedno systematizované miesto v 4 platovej triede v oddelení spracúvania archívnych dokumentov bolo od polovice roka 2016 neobsadené. Najviac systematizovaných miest mal samotný Štátny archív v Trenčíne a to 10, na pracovisku v Považskej Bystrici boli 4 systematizované miesta a pracovisko v Bojniciach malo 5 systematizovaných miest.

Tretí stupeň archívneho vzdelania má len 1 zamestnanec (Brindza - riaditeľ), druhý stupeň archívneho vzdelania má 6 zamestnancov, iný druh vysokoškolského vzdelania druhého stupňa má spolu 7 zamestnancov. Stredoškolské vzdelanie s maturitou majú 4 zamestnanci.

Počas roka 2016 došlo na pôde Štátneho archívu v Trenčíne k viacerým personálnym zmenám. Najvýznamnejšou z nich bola výmena na poste riaditeľa Štátneho archívu v Trenčíne, ktorým sa k 15. aprílu 2016 stal Mgr. Peter Brindza, PhD., vedúci OSV. Dovtedajšia riaditeľka Mgr. Jana Štefaničáková obsadila miesto vedúcej OSAD-u.

Dňa 15. marca 2016 sme do 4 platovej triedy do OSAD-u prijali Lenku Vojtasovú, no tá odpracovala len 3 mesiace, následne podala výpoveď. Znovuobsadenie tohto systematizovaného miesta sa do konca roka 2016 nepodarilo zrealizovať pre nízky záujem uchádzačov vzhľadom na ponúkaný plat.

Druhou významnou zmenou bolo obsadenie uvoľneného miesta vedúceho OSV Mgr. Patríciovou Pastrnákovou, do toho času radovou pracovníčkou predmetného oddelenia, ktorá absolvovala riadne výberové konanie.

Štátny archív v Trenčíne k 15. októbru 2016 obsadil uvoľnené miesto po Mgr. Pastrnákovej zamestnancom Mgr. Miroslavom Tomanom, ktorý k nám prišiel pracovať z Trenčianskeho múzea.

Na pracovisku v Považskej Bystrici absolvoval v mesiaci apríli úspešné výberové konanie Ing. Miroslav Šmalo a stal sa tak zamestnancom v stálej štátnej službe.

Dňa 9. novembra 2016 nastúpila na materskú dovolenku Mgr. Michaela Košová z pracoviska Archívu v Považskej Bystrici, uvoľnené štátnozamestnanecké miesto sa podarilo obsadiť už 1. decembra 2016 Mgr. Petrou Bubeníkovou v dočasnej štátnej službe.

Na pracovisku v Bojniciach sa v uplynulom roku udiali rovnako viaceré personálne zmeny. Mgr. Miroslava Boboková úspešne absolvovala výberové konanie a od 15. februára 2016 pôsobí v stálej štátnej službe v 6 platovej triede. Od 1. januára 2016 na uvoľnené mieste po Marte Gašparovičovej nastúpila najskôr do dočasnej a od 1. júla do stálej štátnej služby Mgr. Martina Lidáková.

Personálne obsadenie Štátneho archívu v Trenčíne vrátane pracovísk k 31.12.2016

Štátny archív v Trenčíne:	
	Funkcia
Mgr. Peter Brindza, PhD.	štátny radca – riaditeľ archívu
Mgr. Janka Štefaničáková	hlavný radca - vedúci OSAD
Mgr. Mária Ďurčová	samostatný radca
Mgr. Radka Mináriková	samostatný radca
Neobsadené miesto	hlavný referent
Mgr. Patrícia Pastrnáková	odborný radca - vedúci OSV
Mgr. Miroslav Toman	samostatný radca
Soňa Michalcová	radca
Ruth Zigová	hlavný referent
Marta Holúbková	hlavný referent
Pracovisko Archív Považská Bystrica:	
Mgr. Jarmila Balážová	hlavný radca - vedúci pracoviska
Mgr. Helena Hollá	samostatný radca
Ing. Miroslav Šmalo	samostatný radca
Mgr. Petra Bubeníková	samostatný radca
Pracovisko Archív Bojnice:	
Mgr. Zuzana Kotianová	hlavný radca - vedúci pracoviska
Mgr. Miroslava Boboková	samostatný radca
Ing. Katarína Hudecová	samostatný radca
Mgr. Martina Lidáková	radca
Emília Michalovičová	radca

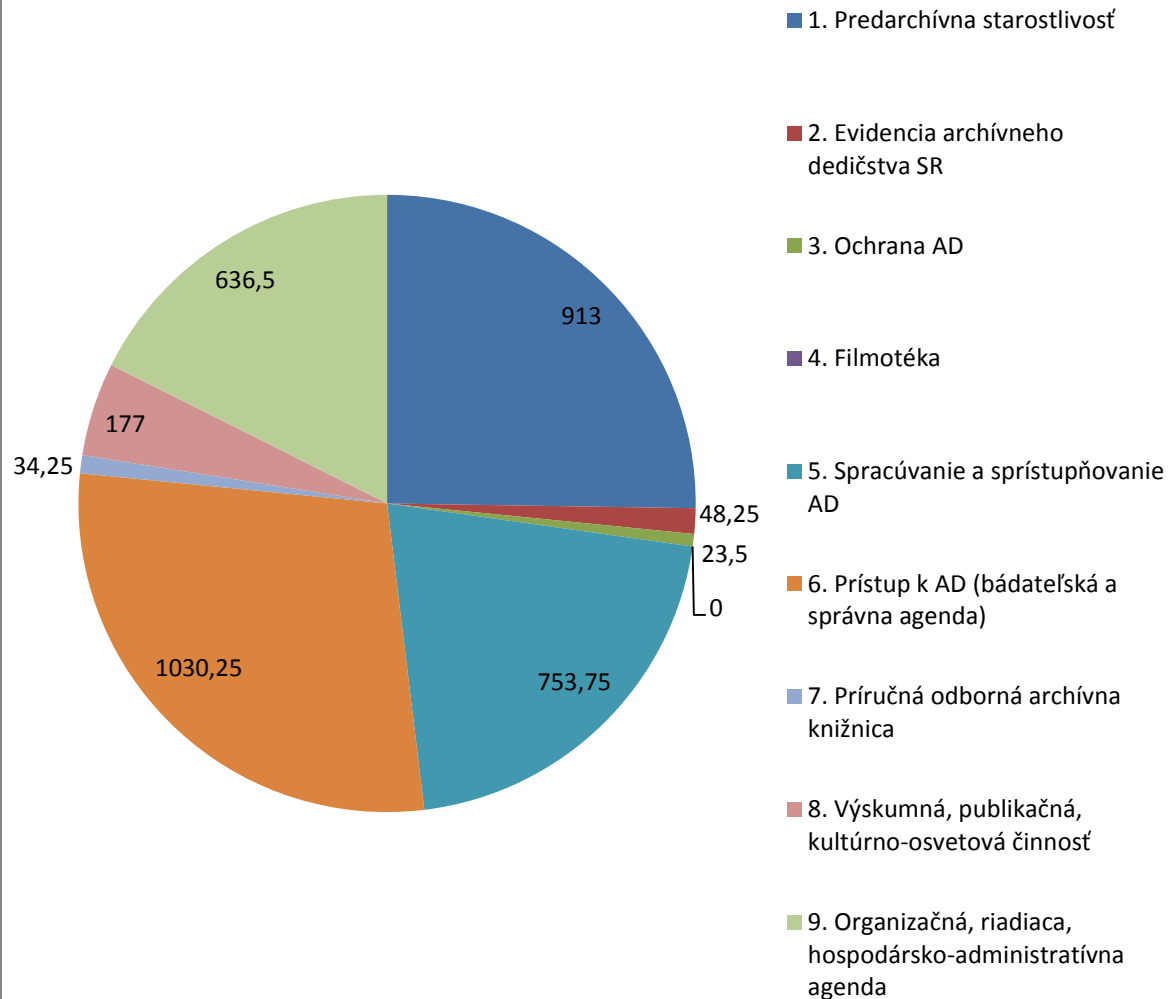
ODBORNÉ ARCHÍVNE ČINNOSTI

Na odborných archívnych činnostiach sa v roku 2016 podieľalo spolu 20 zamestnancov, ktorí odpracovali 3616,5. Najviac sa pracovníci venovali prístupu k archívnym dokumentom (1030,25 dní), čo je štandardne najviac aj v porovnaní s minulými rokmi. Úseku predarchívnej starostlivosti sa každoročne venuje značný počet pracovných dní, z roka na rok dokonca badať nárast agendy v tejto oblasti. V roku 2016 predarchivári odpracovali na úseku predarchívnej starostlivosti celkovo 913 dní. Enormný nárast oproti minulým rokom bol spôsobený najmä schvaľovaním registratúrnych poriadkov a plánov pôvodcov prvej a druhej kategórie. Na porovnanie, v roku 2015 Štátny archív v Trenčíne vrátane pracovísk venoval predarchívnej starostlivosti 390 dní. Treťou oblasťou, ktorej sa pracovníci venovali v rámci pracovných činností najviac predstavovalo spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov v počte 753,75 dní. V porovnaní s rokom 2015, kedy tieto činnosti zabrali 602,5 dní, tu vidíme nárast o približne 150 pracovných dní. Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca si v roku 2016 vyžiadala 636,5 dní. Aj tu vidíme mierny nárast v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 56 dní. Poslednou oblasťou, ktorú by sme chceli bližšie priblížiť je výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť. Tu došlo k výraznejšiemu poklesu v medziročnom porovnaní. Kým v roku 2015 odpracovali zamestnanci na tomto úseku 411 dní, v roku 2016 to bolo len 177 dní. Nejde tu o útlm činnosti ako by sa na prvý pohľad zdalo, ale skôr o spôsob vykazovania pracovných činností. Na pracovisku v Bojniciach si generálnu revíziu archívnych fondov, ktorá zabrala značný počet dní v rámci pracovných činností, vykazovali totiž práve na tomto úseku. Počet odpracovaných dní v roku na ostatných úsekoch zostal prakticky porovnateľný s minulým rokom.

Tabuľka porovnaní čerpaných pracovných dní pre jednotlivé úseky pracovných činností

Oblasť pracovnej činnosti	r. 2016	r. 2015
Predarchívna starostlivosť	913	390
Evidencia archívneho dedičstva SR	48,25	67
Ochrana archívnych dokumentov	23,5	56
Filmotéka	0	0
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	753,75	602,5
Prístup k AD (bádateľská a správna agenda)	1030,25	1181
Príručná odborná archívna knižnica	34,25	51,5
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	177	411
Organizačná, riadiaca, hospodársko-administratívna agenda	636,5	580,5
Spolu:	3616,5	3339,5

Čerpanie pracovných dní v roku 2016

PREDARCHÍVNA STAROSTLIVOSŤ

Vedenie evidencie pôvodcov registratúr

Štátny archív v Trenčíne eviduje spolu 1243 pôvodcov registratúr. Počas roka došlo v evidencii k viacerým zmenám, no je treba povedať, že proces zaraďovania/vyradňovania pôvodcov ešte nie je ukončený, pretože v roku 2017 sa bude vykonávať ich revízia. Celkovo bolo v roku 2016 z evidencie vyradených 202 pôvodcov registratúr a novozaradených pribudlo 153. Časť z nich sa do Štátneho archívu v Trenčíne dostala zo Štátneho archívu v Bratislave, Štátneho archívu v Žiline so sídlom v Bytči a zo Štátneho archívu v Nitre.

Vyrad'ovacie konanie

V roku 2016 sme celkovo posudzovali 370 predložených návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, schválených bolo z toho celkovo 318 predložených návrhov. Počet zostáva približne rovnaký v porovnaní s rokom 2015, kedy bolo archívu predložených 381 návrhov. V rámci rozpisu pracovných dní vyrad'ovacie konania zaberali podstatnú časť pracovných dní na úseku predarchívnej starostlivosti. Najviac návrhov na vyradenie bolo v roku 2016 adresovaných trenčianskemu archívu (155), považskobystrický (106) a bojnický (109) mali vzájomne porovnateľné počty.

Kontrolná činnosť

V roku 2016 sa podľa plánu práce uskutočnilo všetkých 48 naplánovaných kontrol správy registratúry, z ktorých väčšina bola zameraná na orgány verejnej správy resp. organizácie patriace do I. kategórie pôvodcov registratúry. Iba dve kontroly boli vykonané u pôvodcov II. kategórie (spoločnosť Nestlé, s. r. o. Prievidza a spoločnosť Expo Center, a. s. Trenčín). Oddelenie služieb verejnosti vykonalo 27 kontrol správy registratúry, pracovisko Archív Bojnice 10 kontrol správy registratúry a pracovisko Archív Považská Bystrica 11 kontrol správy registratúry.

Nad rámec plánu vykonali zamestnanci oddelenia služieb verejnosti 3 kontroly správy registratúry. Jedna kontrola z tohto počtu bola vykonaná na podnet (Obecný úrad v Čachticiach). Zvyšné dve kontroly boli následnými kontrolami správy registratúry zameranými na odstránenie zistených nedostatkov a vykonali sa na Obecnom úrade v Čachticiach a na Obecnom úrade v Beckove.

Z plánu kontrolnej činnosti pre rok 2016 sa 9 kontrol zameralo na odstránenie zistených nedostatkov. Oddelenie služieb verejnosti zrealizovalo 5 následných kontrol správy registratúry, a to na Obecnom úrade v Hornej Strede, Obecnom úrade v Ivanovciach, Obecnom úrade v Moravskom Lieskovom, v Trenčianskom múzeu v Trenčíne a na Obecnom úrade vo Veľkých Bierovciach. Pracovisko v Bojniciach vykonalo 3 následné kontroly správy registratúry, konkrétne na Obecnom úrade v Cigli, Mestskom úrade v Bojniciach a v spoločnosti Nestlé s. r. o. v Prievidzi. Pracovisko Archív v Považskej Bystrici vykonalo jednu následnú kontrolu správy registratúry, a to na Mestskom úrade v Novej Dubnici.

Komplexné kontroly správy registratúry naplánované pre rok 2016 boli vykonané v 39 subjektoch.

Oddelenie služieb verejnosti z toho vykonalo 22 takýchto kontrol, pracovisko Archív Bojnice zrealizovalo 7 kontrol a napokon pracovisko Archív Považská Bystrica uskutočnilo 10 komplexných kontrol správy registratúry.

Závažné nedostatky pri vykonaných kontrolách zistené neboli, pracovníci štátneho archívu pri výkone kontrol správy registratúry usmerňovali najmä jednotlivých zamestnancov v súvislosti so zavedením nového spôsobu vedenia evidencie registratúrnych záznamov a spisov.

Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov

Posudzovanie a schvaľovanie registratúrnych poriadkov a plánov patrilo v uplynulom roku k jednej z najväčších agend vybavovaných Štátnym archívom a jeho pracoviskami. Dôvodom bola účinnosť vyhlášky č. 410/2015 na základe ktorej boli pôvodcovia registratúry I. kategórie povinní predkladať na schválenie registratúrne poriadky a plány a pôvodcovia II. kategórie len registratúrne plány. Celkovo sa do Štátneho archívu dostalo na posúdenie 698 návrhov, z toho až 624 bolo aj schválených. Pôvodcom II. kategórie sa schválilo 42 registratúrnych plánov. Jednotlivo, trenčianskemu archívu bolo predložených 299 návrhov, považskobystrickému 230 a bojnickému 169.

Len pre porovnanie uvádzame, že v roku 2015 bolo archívu doručených na posúdenie len 76 návrhov registratúrnych poriadkov a plánov.

Preberanie archívnych dokumentov

V uplynulom roku prebral Štátny archív v Trenčíne do svojej starostlivosti pomerne značné množstvo archívnych dokumentov v celkovom množstve 314,48 bm. Veľkú časť z nich tvorili písomnosti zo zaniknutých štátnych notárstiev (napríklad Štátny archív v Trenčíne prebral 108,5 bm, pracovisko v Bojniciach 82,56 bm). Celkovo sme po vyradovanom konaní prevzali 301,62 bm archívnych dokumentov.

Nepatrná časť prebraných archívnych dokumentov pochádzala z delimitácii v rámci ktorých sa do našej pôsobnosti dostalo 26 archívnych fondov v celkovom objeme 12,735 bm. Fyzicky prebehli 2 delimitácie zo Štátneho archívu v Trnave, pracoviska Archívu v Skalici a 1 delimitácia zo Štátneho archívu v Nitre. Viacero delimitácií bolo v roku 2016 schválených Delimitačnou komisiou, no fyzicky sme ich neuskutočnili kvôli nefungujúcej funkcionalite v rámci Elektronického archívu Slovenska umožňujúcej zápis nových prírastkov. Pokračovať v nich budeme až v roku 2017, resp. po spustení funkcionality.

Akvizičnou činnosťou sme prevzali len osobný fond prof. RNDr. Jána Martina Novackého v rozsahu 0,12 bm, 2 listiny z rokov 1651 a 1681 viažuce sa na Prievidzu a 36 ks pohľadníc (pracovisko Archív Bojnice).

EVIDENCIA ARCHÍVNEHO DEDIČSTVA SR

Predmetnej kapitole sme v rámci archívnych činností venovali len 48,25 pracovných dní. Štátny archív spravuje celkovo 2313 archívnych súborov (fondov, zbierok) v rozsahu 11222,745 bm, z nich najväčší podiel v rozsahu viac ako 4858,945 bm spravuje samotný Štátny archív v Trenčíne, zvyšok pracoviská (Považská Bystrica 3210 bm; Bojnice 3153,8 bm).

Spravujeme celkovo 15 depozitov v rozsahu 17,67 bm, z toho 13 depozitov priamo v Štátnom archíve v Trenčíne a 2 na pracovisku v Bojniciach. Depozitné zmluvy sa týkajú archívnych fondov, ktorých majiteľmi sú cirkevné ustanovizne.

U pôvodcov, ktorí nezriadili archív máme v súčasnosti len jeden archívny fond s názvom Predchodcovia Slovenskej sporiteľne v rozsahu 50 bm pochádzajúci z rokov 1921 – 1960.

V archívoch pôvodcov eviduje pracovisko Archív v Bojniciach 4 archívne fondy v rozsahu 68,43 bm (Gumárne SNP, VEGUM, VEZMOS a NCHZ v Novákoch).

V roku 2016 sme zaznamenali celkovo 104 prírastkov archívnych dokumentov v rozsahu 314,5 bm, drvivá väčšina z nich sa k nám dostala po vyrad'ovacom konaní.

OCHRANA ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

V priebehu roku 2016 prebehla v budove Štátneho archívu v Trenčíne čiastočná rekonštrukcia vstupného átria a schodiska z dôvodu vypadnutej omietky z nosného stĺpu a priľahlého stropu. Táto oprava bola riešená v spolupráci s Centrom podpory Trenčín ako havarijný stav.

V priebehu mája prebehla na pozemku prináležiacom k trenčianskemu archívu výsadba 5 stromov, čo zabezpečovalo Centrum podpory Trenčín v rámci náhradnej výsadby určenej pre mesto Trenčín.

Podarila sa však aspoň čiastočná výmena kancelárskeho nábytku (2 pracovné stoly a stoličky, nová kuchynská linka) a do dvoch kancelárií sa zaviedlo internetové pripojenie. Zahájili sa tiež rokovania s majiteľmi budovy Kary, kde má Štátny archív prenajaté priestory s cieľom ich úpravy (rekonštrukcia sociálneho zariadenia, jednej kancelárie, mreže na vchodové dvere, revízne správy zo zariadení, protipožiarne opatrenia).

Celková úložná kapacita je na úrovni 13 155,375 bm, väčšiu voľnú kapacitu eviduje len samotný Štátny archív v Trenčíne a to v rozsahu 1452,5 bm a to väčšinou v prenajatých priestoroch Kary. Nulovú voľnú kapacitu vykazuje pracovisko Archív v Bojniciach, ktoré si dokonca úložnú kapacitu zvýšilo prispôbením jednej kancelárie na depot, pracovisko Archív v Považskej Bystrici má ešte k dispozícii úložnú kapacitu v objeme cca 70 bm a aj to len prostredníctvom regálov, ktoré nie sú zmontované.

K menším opravám patrila výmena krytov na neónových svietidlách vo všetkých troch archívoch, oprava EPS zariadení, dobudovanie alarmu do výstavných priestorov v trenčianskom archíve.

Celkový neuspokojivý stav budov je najmä na pracoviskách. Archív v Považskej Bystrici sa stal v roku 2016 niekoľkokrát terčom vandalov, ktorí ho poškodzovali najmä zvonka (grafity, poškodenia dverí, krádeže medených krytov a pod.). Viacero podnetov v trestných veciach sme museli posunúť na riešenie aj mestskej a štátnej polícii. Najmä pre obdobie prázdnin a víkendov sme policajné zložky žiadali o zvýšenú hliadkovú činnosť v okolí považskobystrického archívu.

Pracovisko v Bojniciach si nesie ťarchu v podobe vlhnutia, ktoré je spôsobené nedostatočnou izoláciou základov. Na pracoviskách je potrebné tiež akútne vymeniť okná a zrevitalizovať interiér novou maľovkou a výmenou kancelárskeho nábytku (v Bojniciach aj WC) o čo sme sa prostredníctvom žiadostí na Centrum podpory pokúšali viackrát počas roka.

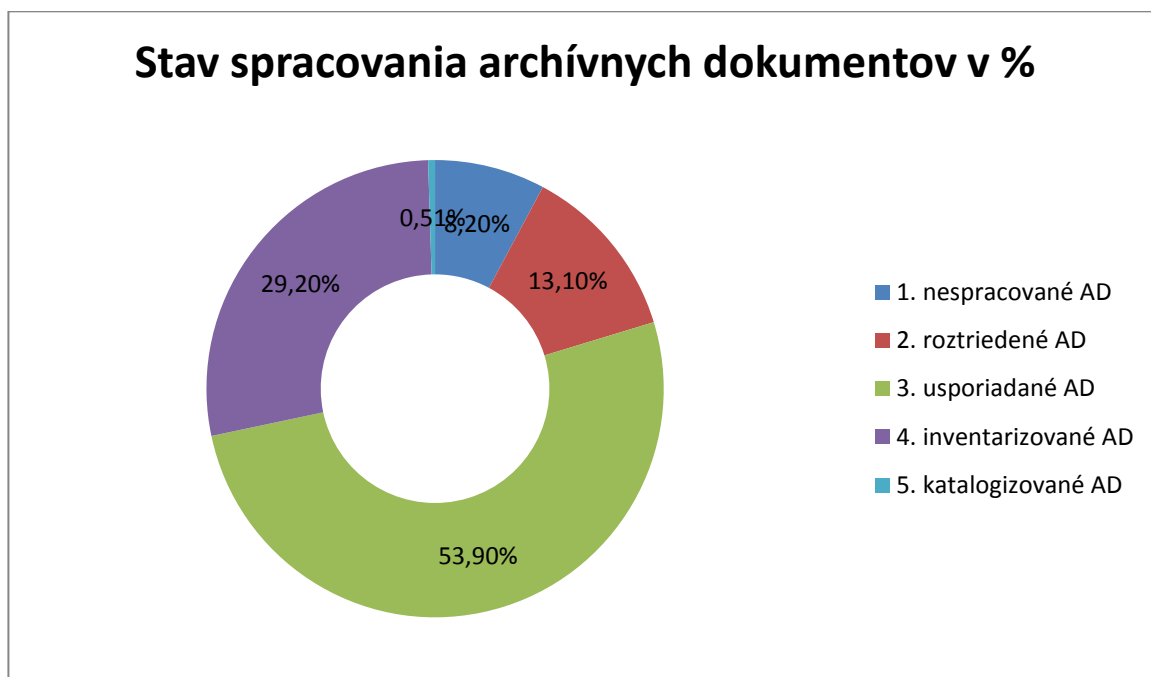
Ochrane archívnych dokumentov sme počas roka venovali 23,5 dní.

SPRACÚVANIE A SPRÍSTUPŇOVANIE ARCHÍVNYCH DOKUMENTOV

Stav spracovania a sprístupnenia archívnych dokumentov k 31. decembru 2016

Pracovníci Štátneho archívu spolu s pracoviskami venovali predmetným činnostiam pomerne značnú časť v rámci pracovných dní v celkovom objeme 753,75 dní. Z celkového

množstva archívnych dokumentov 11222,2 bm máme 362,13 bm nespracovaných (3,23%), roztriedených je 1473,5 bm (13,1%), usporiadaných 6053,5 (53,9%), inventarizovaných 3275,5 bm (29,2%), katalogizovaných je 57,582 bm (0,51%).

Z toho najväčšiu časť nespracovaných fondov vykazuje pracovisko Archív v Považskej Bystrici a to 361 bm a toto pracovisko zároveň vykazuje aj najviac inventarizovaných fondov z celkového udávaného objemu a to 1619 bm. Najviac katalogizovaných fondov vykazuje samotný Štátny archív v Trenčíne a to 56,122 bm.

Spracovanie a prístupnenie archívnych dokumentov v roku 2016

Vo vykazovanom roku 2016 sa systematickejšie spracúvali archívne fondy len v samotnom trenčianskom archíve, kde to dovoľoval personálny stav. Pracoviská boli zahľtené predarchívnu starostlivosťou, bádateľskou a správnu agendou. Na oboch pracoviskách zároveň bolo potrebné zaučiť nové kolegyne do odborných archívnych činností, čo sa muselo realizovať na úkor spracúvania a sprístupňovania. Napriek tomu práce súvisiace so sprístupňovaním fondov pokračovali podľa možností. Najväčší podiel na spracovaní archívnych fondov vykazujeme pri usporiadaní vrátane vnútorného vyradovania a to v objeme 354,78 bm. Značnú časť z tohto objemu tvoria prírastky po vyradovanom konaní, najmä písomnosti zo zaniknutých Štátnych notárstiev. V trenčianskom archíve sme prebrali tieto písomnosti v balíkovej forme, bolo ich preto treba usporiadať, chronologicky zaradiť, zakrabičovať, vyhotoviť štítky a ešte aj previezť z hlavnej budovy archívu do prenajatých priestorov Kary s čím nám pomohli trestanci pridelení súdom, o čo sme ich požiadali.

Pracovníci bojnického archívu podstatnú časť pracovných dní v rámci spracovania venovali triedeniu písomností ONV Prievidza, odboru výstavby z rokov 1960 – 1990, k čomu už bolo potrebné pristúpiť, pretože tieto písomnosti podľa usmernenia SVS-204.2005/00145 z 24. januára 2005 je vhodné ponúknuť obciam, čím sa uvoľní miesto pre iné písomnosti. Celkovo vytriedili zatiaľ 34,92 bm, práce však budú pokračovať aj na budúci rok.

Zamestnankyňa Mgr. Košová z povážskobystrického archívu počas roka usporiadala fond MNV Mestečko v rozsahu 4,9 bm, fond je pripravený k inventarizácii k čomu sa už nepristúpilo, keďže zamestnankyňa počiatkom novembra 2016 nastúpila na materskú dovolenku.

Systematickému spracúvaniu sa venovali predovšetkým pracovníci OSAD-u, konkrétne tri zamestnankyne a ďalší zamestnanci v rámci svojich možností. Usporiadaním vrátane vnútorného vyradovania a zároveň inventarizovaním sa podarilo spracovať 49,63 bm. Išlo najmä o fondy ONV Trenčín, odbor výstavby (13,875 bm), ONV Trenčín, zápisnice a evidencie (33,38 bm).

Najväčší podiel na katalogizovaní fondov má odborná pracovníčka Mgr. Ďurčová, ktorá viac rokov systematicky katalogizuje fond Magistrát Trenčín, administratívne spisy. V roku 2016 spracovala 4,5 bm a vyhotovila 3499 katalogizačných záznamov. Riaditeľom Štátneho archívu bol tiež vyhotovený čistopis katalógu paleograficky a jazykovo náročného fondového oddelenia Testamenta 1526 - 1870, kde sa v uplynulom roku spracovalo 6,5 škatule = 342 katalogizačných záznamov, bol vypracovaný úvod a pomocný aparát.

Celkovo sme v roku 2016 dali zviazať 3 nové archívne pomôcky, popri spomínaných testamentoch aj Inventáre, pozostalostné súpisy majetku 1556 – 1849 a Školský inšpektorát v Trenčíne (1882) 1919 – 1949 (1955). Jedna staršia archívna pomôcka (Združený inventár) z pracoviska v Považskej Bystrici sa dávala nanovo zviazať kvôli rozpadnutej väzbe.

U nás krátky čas pôsobiaci pani Lenka Vojtasová vyhotovila tiež archívnu pomôcku vo forme menného registra k poručenským spisom Okresného súdu v Trenčíne a to z rokov 1923 – 1935. Registre ako archívne pomôcky k najviac využívaným fondom (v rozsahu 440 bm) majú aj na pracovisku v Považskej Bystrici. Registre ale nie sú kompletne spracované.

Počas roka vedúca OSAD-u vypracovala Projekt na spracovanie a sprístupnenie archívnych dokumentov týkajúci sa ONV Trenčín. Projekt bol OAR schválený, pracovať na sprístupnení fondu sa začalo cca od mája 2016.

PRÍSTUP K ARCHÍVNÝM DOKUMENTOM

Prístup k archívnym dokumentom patrí k najdôležitejších úsekom činnosti štátneho archívu. Cieľom je zabezpečiť štúdiom archívnych prameňov širokej verejnosti formou bádateľských návštev, vydať správnu informáciu formou odpisu, výpisu, potvrdenia alebo kópie, vypracovať rešerš z archívnych dokumentov. Ojedinele archív zabezpečuje verejné vystavovanie archívnych dokumentov, zväčša tematicky pri nejakej príležitosti (napr. výročia udalostí, pripomenutie si osobností a pod.). V roku 2016 sme na tento úsek činnosti spotrebovali spomedzi odborných archívnych činností najviac pracovných dní – až 1030,25.

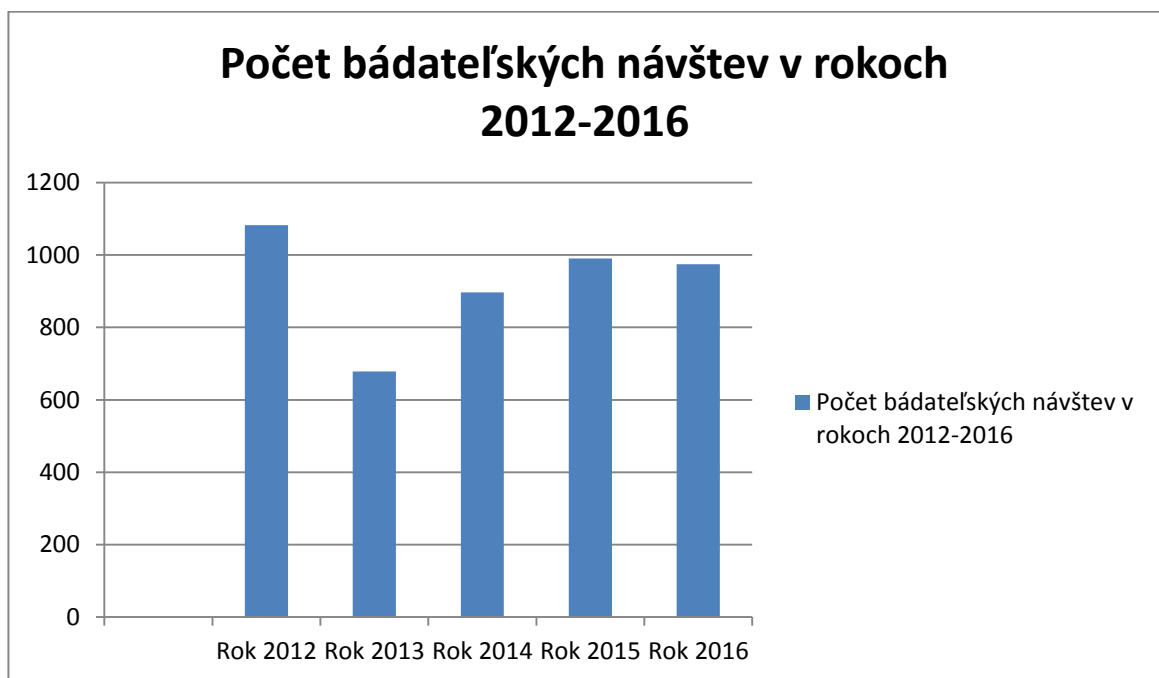
Prístup k AD na základe bádateľského listu

V roku 2016 navštívilo Štátny archív v Trenčíne vrátane pracovísk 315 bádateľov, z toho bolo 301 tuzemských a 14 zahraničných. Títo spolu navštívili archív 974 krát, z toho tuzemskí bádatelia vykonali 956 bádateľských návštev a zahraniční 18 bádateľských návštev. Najmenej bádateľov (73) aj bádateľských návštev (157) mal samotný archív v Trenčíne; po 121 bádateľov mali obe naše pracoviská, z nich Považská Bystrica vykázala najviac

bádateľských návštev v počte 565, Bojnice mali 252 bádateľských návštev z toho 2 boli zahraničné.

Pre porovnanie uvádzame, že v roku 2015 sme zaznamenali približne porovnateľný počet bádateľov v počte 358, ktorí vykonali 990 bádateľských návštev. Štandardne najviac bádateľov aj bádateľských návštev si udržiava pracovisko Archív v Považskej Bystrici, kde zavíta ročne v priemere 120 bádateľov, ktorí vykonajú priemerne 420 bádateľských návštev.

Najviac záujemcov o bádanie tvoria študenti zaujímajúci sa o regionálne dejiny, ktorí potrebujú archívne pramene ako podklady na písanie svojich seminárnych, či záverečných prác. Nezaostávajú ani záujemcovia o genealogický výskum a historici využívajúci pramene k napísaniu monografií obcí.

Prístup k AD formou odpisu, výpisu, potvrdenia, alebo kópie na základe písomnej žiadosti

Za účelom vyhľadania, vystavenia odpisu, výpisu, či potvrdenia, prípadne kópie z archívnych dokumentov eviduje archív 1468 žiadostí, z nich najviac, takmer polovicu (729) vybavila pani Holúbková v samotnom trenčianskom archíve. Vydala 274 odpisov, výpisov, prípadne potvrdení z archívnych dokumentov. Je treba podotknúť, že ide o časovo náročnú agendu, dokumenty sa vyhľadávajú v často neúplne zachovalých, čiastočne alebo vôbec nespracovaných fondoch. Mnohé takéto dokumenty sa navyše musia chodiť vyhľadávať do prenajatej budovy Kary (mimo hlavnej budovy archívu), kde nie sú vhodné podmienky na dlhšie vyhľadávanie. Najviac odpisov, výpisov, potvrdení či xeroxkópií vyhotovili ale na pracovisku v Považskej Bystrici a to až 1395. Väčšina vydaných odpisov sa týka majetkovo-právnej agendy, nevysporiadaných pozemkov, dodatočných dedičských konaní, kolaudačných rozhodnutí, ale tiež potvrdení o absolvovaní školy, kópií vysvedčení a podobne.

Počet žiadostí a vydaných informácií v správnej agende v roku 2016				
	Štátny archív v Trenčíne	Pracovisko Archív v Považskej Bystrici	Pracovisko Archív v Bojniciach	Celkom
Počet žiadostí	729	455	284	1468
Počet vydaných odpisov, výpisov, potvrdení, kópií AD	274	1395	277	1946

Prístup k AD formou rešerše na základe písomnej žiadosti

Štátny archív v Trenčíne vybavil v uplynulom roku len jednu žiadosť o rešerš, išlo o zahraničnú (poľskú) žiadateľku, ktorá chcela vyhotoviť xeroxkópie (113 ks) zo Zbierky hudobní.

Poplatky

Zamestnanci archívu vybrali celkovo na poplatkoch od bádateľov a stránok sumu 2589,76 €, takmer polovicu z tejto sumy v považskobystrickom archíve (1232,5 €), bojnický archív vybral 948,3 € a najmenej sa vybralo v Trenčíne (408,96 €), čo je logické, keď sa pozrieme na počet vydaných kópií, odpisov a pod.

Z celkovej vybratej sumy tvorili správne poplatky vybrané podľa zákona o správnych poplatkoch väčšinu a to 1776 €, zvyšok pripadol na poplatky vybrané za služby archívu (813,76 €).

PRÍRUČNÁ ODBORNÁ ARCHÍVNA KNIŽNICA

Príručná odborná archívna knižnica slúži najmä pre interné potreby zamestnancov archívu a na prezenčné štúdium aj pre verejnosť. Príručná knižnica je systematicky budovaná dlhé desaťročia, vďaka čomu v súčasnosti máme pomerne dobre zachované celé ročníky najrôznejších odborných časopisov z oblasti celonárodnej a regionálnej histórie Slovenska, ale i Českej republiky. Z historických knižničných fondov je cenná najmä piaristická knižnica obsahujúca niekoľko inkunábul a tlače zo 16. – 20. storočia. Kým v minulosti boli na pravidelný nákup odbornej literatúry vyčleňované finančné prostriedky, aktuálne sa knižničný fond dopĺňa predovšetkým prostredníctvom individuálnych darov. Knižnica je z veľkej časti skatalogizovaná elektronicky v programe Bach – Knižnica ale aj klasicky v podobe kartotečných lístkov.

K 31. decembru roka 2016 evidujeme spolu 26 070 knižných zväzkov. Najväčší podiel má knižnica v trenčianskom archíve, ktorá eviduje 14 718 zväzkov, pracoviská majú navzájom približne porovnateľný počet, Považská Bystrica 5398 zväzkov a Bojnice 5954 zväzkov.

Ako je už vyššie uvedené, na nákup nových kníh sme nemali pridelené finančné prostriedky, knižnicu obohacujeme najmä o dary, spolu sme takto nadobudli 47 zväzkov (z toho 36 v trenčianskom archíve, 9 v bojnickom a 2 v považskobystrickom). Skatalogizovalo sa spolu 428 knižných zväzkov, z toho 426 v Trenčíne, kde sa pokračovalo v systematickom spracúvaní knižničného fondu. K prezenčnému účelu bolo z knižnice vypožičaných 120 zväzkov. Starostlivosti o knižničný fond sme venovali 34,25 dní.

VÝSKUMNÁ, PUBLIKAČNÁ, KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

Predmetným činnostiam venovali zamestnanci celkovo 177 pracovných dní.

Publikačná činnosť

Na publikačnej činnosti sa v roku 2016 podieľali zamestnanci trenčianskeho a bojnického archívu, považskobystrický archív nevykazuje publikačnú činnosť, tí sa zamerali na kultúrno-osvetovú činnosť.

Riaditeľ Štátneho archívu v Trenčíne vypublikoval 2 genealogické štúdie obsahom sa hlásiace do 17. storočia, vypracoval tiež jednu správu o výstave publikovanú v Českej republike a tiež jeden odborný posudok na monografiu.

Vedúca OSAD-u v súvislosti s výstavou vypracovala 2 správy o výstave s názvom Trenčín, integrovaná súčasť Európy, ktorá prebiehala v trenčianskom archíve od júna do decembra 2016.

Vedúca bojnického archívu zaslala do tlače 2 príspevky a k výstave s názvom „Cestovanie za rodinou, prácou, poznaním...“, ktorá prebiehala v rámci pracoviska, vypracovala správu.

Celkovo sa zamestnanci archívu podieľali na deviatich publikačných výstupoch vo vykazovanom roku, jednotlivo:

- 1.) BRINDZA, Peter. Výstava o mestskej elite v Trenčíne; In *Genealogické a heraldické listy*, 2016, roč. 36, č. 1, s. 99 – 100.
- 2.) BRINDZA, Peter. Trenčiansky senátor Ján Bobocký (+1663), jeho mortuárium a najbližšie príbuzenstvo. In *Mesto a dejiny*, 2016, roč. 5, č. 1, s. 89 - 100.
- 3.) BRINDZA, Peter. Nové fakty o exulantovi Danielovi Lipskom a jeho najbližších príbuzných; Príspevok úspešne prešiel recenzným konaním a mal by byť publikovaný v pripravovanom Zborníku Trenčianskeho múzea cca v polovici roka 2017.
- 4.) BRINDZA, Peter. Valovičovci na Slovensku. Vypracovaný odborný posudok.
- 5.) ŠTEFANIČÁKOVÁ, Janka. Trenčín-integrovaná súčasť Európy. In *Fórum archivárov*, 2016, roč. 25, č. 3, s. 46 - 49.
- 6.) ŠTEFANIČÁKOVÁ, Janka. Trenčín-integrovaná súčasť Európy. In *eZvesti MV SR*.
- 7.) KOTIANOVÁ, Zuzana. Trenčín-integrovaná súčasť Európy. In *Fórum archivárov*, 2016, roč. 25, č. 3, s. 46 - 49.
- 8.) KOTIANOVÁ, Zuzana. Bojnický archív sa stal pracoviskom Štátneho archívu v Trenčíne. Príspevok do tlače.
- 9.) KOTIANOVÁ, Zuzana. Hornonitránia si vybavovali v minulosti cestovné pasy zložitejšie ako v súčasnosti.

Kultúrno-osvetová činnosť

V rámci kapitoly kultúrno-osvetová činnosť sme ako archív boli pomerne činní. Evidujeme celkovo 18 rozličných činností. Mgr. Peter Brindza, PhD. poskytol celkovo 4 rozhovory pre novinárov z ktorých boli 3 vy publikované v písomnej podobe (2 v printovej a jeden online článok), 1 rozhovor odznel v Slovenskom rozhlase. Rozhovory sa týkali odobratia čestného občianstva Stalinovi, možností genealogického výskumu v štátnych archívoch a rozhovor k výstave archívnych dokumentov, ktorá bola inštalovaná v budove trenčianskeho archívu počas druhej polovice roku 2016.

Usporiadali sme spolu s našimi pracoviskami celkovo 4 výstavy archívnych dokumentov, aj keď dokumenty sa prezentovali aj pri príležitosti odborných prednášok, ktorých bolo 7 (z toho až 6 v Považskobystrickom archíve). Výstavy boli spojené najmä s prezentáciou archívnych dokumentov v súvislosti s predsedníctvom Slovenska v Rade EÚ.

Je treba tiež poznamenať, že na všetkých troch archívnych pracoviskách každoročne organizujeme pre žiakov a študentov základných a stredných škôl pravidelné exkurzie, kde ich oboznamujeme s históriou, využívaním a súčasným poslaním archívov ako takých, tiež ich zoznamujeme s typmi archívnych dokumentov uložených v archívoch a možnosťami štúdia. Pozvánky na exkurzie sú školám zasielané pravidelne, o propagáciu výstav sa snažíme aj uverejňovaním článkov v regionálnych novinách (napr. bojnický archív v novinách MY, PRIEBOJ, trenčiansky archív v novinách MY, TRENČÍN).

Jednu exkurziu sme v trenčianskom archíve v uplynulom roku mali aj z Univerzity tretieho veku, ktorí nás navštívili už druhý rok po sebe.

Výstavy archívnych dokumentov v roku 2016:

- 1.) Trenčín, integrovaná súčasť Európy (Štátny archív v Trenčíne)
- 2.) Slováci v cudzine, cudzinci na Slovensku (pracovisko Archív v Považskej Bystrici)
- 2.) Cestovanie za rodinou, prácou, poznaním... (pracovisko v Archív Bojniciach)
- 3.) Klenoty archívu (pracovisko Archív v Bojniciach)

ORGANIZAČNÁ A RIADIACA PRÁCA, VZDELÁVANIE, EKONOMICKÉ A ADMINISTRATÍVNE PRÁCE

Predmetné činnosti si v roku 2016 vyžiadali celkovo 636,5 pracovných dní. V celkovom hodnotení ide o štvrtú časovo najnáročnejšiu oblasť v rámci pracovných činností.

Isté problémy sme počas roka zaznamenali predovšetkým so zabezpečením upratovania archívnych budov.

Viacerí zamestnanci sa počas roka zúčastnili rozličných školení, v apríli to bolo školenie BOZP, v mesiaci júli školenie používateľov ISEA pre bádateľskú a správnu agendu. V apríli sa konalo v Trenčíne školenie Kurzu prvej pomoci, ktorého sa zúčastnili tri zamestnankyne (Mgr. Mináriková, Mgr. Košová a Mgr. Lidáková). Kvôli zdokonaleniu vo výbere správnych poplatkov sa kolegyňa Zigová zúčastnila školenia k softvérovej pokladni a na Centre podpory Trenčín aj školenia kvôli evidencii majetku prostredníctvom SAP-u. Dve nové kolegyne (Mgr. Boboková a Mgr. Lidáková) absolvovali aj adaptačné vzdelávanie.

Z odbornejších podujatí sa 4 zamestnankyne zúčastnili XX. archívnych dní v Tatranskej Lomnici, ktoré sa konali 24. – 26. mája 2016, riaditeľ sa raz zúčastnil zasadnutia Delimitačnej komisie (13.9.) a raz aj zasadnutia výboru a dozorného výboru SGHS, ktoré sa konalo 16. novembra 2016 v Bratislave.

Vzhľadom k zmenám v oblasti správy registratúry 5 zamestnankýň absolvovalo školenie, kde sa oboznámili so zmenami správy registratúry pre rok 2016.

V priebehu roka sme sa zúčastnili viacerých porád, konali sa 4 porady riaditeľov štátnych archívov, v Trenčíne sme pre pracovníkov predarchívnej starostlivosti zorganizovali jednu poradu.

Mgr. Kotianová sa trikrát zúčastnila zasadnutia výboru Spoločnosti slovenských archivárov a dvakrát aj zasadnutia pracovnej skupiny pre WinAFondy. Spolu s kolegyňou Mgr. Bobokovou absolvovali odborný seminár venovaný Elemírovi Rákošovi.

Mgr. Balážová trikrát absolvovala zasadnutie aplikačného programového vybavenia Knižnica, stretnutia bývajú v Bratislave.

Do predmetnej kapitoly ale, samozrejme, patrí aj ostatná činnosť súvisiaca s chodom archívu a zabezpečením jeho prevádzkových potrieb. Ide najmä o komunikáciu so zamestnancami Centra podpory (inventarizácia majetku, odpisy nepotrebného majetku, práca s poplatkami, stravné lístky, služobné vozidlá, zviazanie archívnych pomôcok, starostlivosť o budovy a pod.); rokovania s uchádzačmi o zamestnanie; ďalej rokovania s predstaviteľmi rozličných organizácií a záujmových združení s cieľom prezentácie archívneho dedičstva; vybavovanie administratívnej agendy, emailov, telefonátov a podobne. K uvedeným činnostiam patrí aj zabezpečovanie školení, organizačná práca v podobe výkazov, sumárov, plánov, hlásenie a odstraňovanie rozličných škodových a havarijných udalostí (krádeže, odstávky kúrenia, vody, elektriny), tiež zabezpečenie údržbárskych prác, evidencia dochádzky, výber správnych poplatkov atď.

V Trenčíne dňa 28. februára 2017

Mgr. Peter Brindza, PhD.
riaditeľ

OBRAZOVÁ PRÍLOHA

Obrázok 1: Exkurzia žiakov v Štátnom archíve v Trenčíne

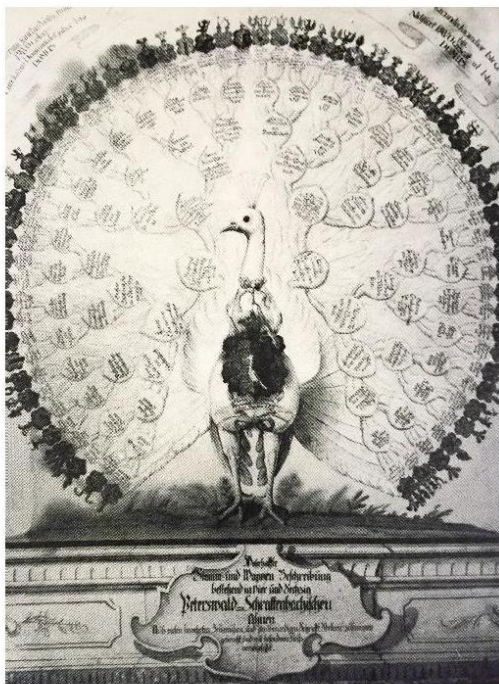
Obrázok 2: Spolupráca s médiami, článok o výstave

Obrázok 3: Účastníci výstavy nad archívnymi dokumentmi

Obrázok 4: Exkurzia žiakov v ŠA Trenčín, pracovisko Archív Bojnice

*MV SR Štátny archív v Trenčine, pracovisko Archív Považská Bystrica,
Slovenských partizánov 1135/55, 017 01 Považská Bystrica*

Vás pozýva

na prednášku

Mgr. Jarmily Balázovej a kolektívu archívu v Považskej Bystrici

na tému

KDE SÚ VAŠE KORENE?

dňa 29. septembra 2016 o 16.00 hod.

v priestoroch považskobystrického archívu.

*Prednáška o genealógii bude spojená s praktickými ukážkami
vyladávania v matrikách a iných archívnych dokumentoch.*

Získané informácie môžu vhodne doplniť Váš rodostrom.

Obrázok 5: Pozvánka na prednášku, ŠA Trenčín, pracovisko Archív Považská Bystrica

Obrázok 6: Rekonštrukčné práce v budove Štátneho archívu v Trenčíne